

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT
OCHRONY ŚRODOWISKA
W ZIELONEJ GÓRZE

✉ ul. H. Siemiradzkiego 19
65-231 Zielona Góra

☎ tel. 68 454 85 50

✉ wios@zgora.pios.gov.pl

🌐 www.zgora.pios.gov.pl

☎ fax 68 454 84 59

Zielona Góra 2017-03-10

**Informacja o podjętych działaniach monitoringowych i kontrolnych WIOŚ
w Zielonej Górze w związku z pożarem części magazynowej Zakładu DEKO-
PROCES Sp. z o.o. Brożek 20 zlokalizowanego na terenie działki ewidencyjnej
nr 935, obręb Jeziory Wysokie gmina Brody**

Syntetyczne, chronologiczne przedstawienie zdarzeń związanych z pożarem części
magazynowej Zakładu DEKO-PROCES Sp. z o.o. Brożek 20 oraz działań WIOŚ w Zielonej
Górze:

- 14 luty 2017 r. – powstanie pożaru części magazynowej z odpadami na terenie Zakładu DEKO-PROSES Sp. z o.o. Brożek 20 zlokalizowanego na terenie działki ewidencyjnej nr 935, obręb Jeziory Wysokie gmina Brody.
- 15 luty 2017 r. – udział przedstawicieli WIOŚ w Zielonej Górze w ocenie sytuacji pożarowej przez Straż Pożarną, pobór próbek wody powierzchniowej, badania jakościowe powietrza w gminie Brody, prowadzone przez Mobilne Laboratorium,
- 16 luty 2017 r. – pobór próbek gleby w rejonie zdarzenia i poza nim, prowadzenie w dalszym ciągu badań jakościowych powietrza w pobliżu miejsca pożaru i w gminie Brody przy użyciu Mobilnego Laboratorium,
- 16 luty 2017 r. – instalacja w pobliżu Urzędu Gminy Brody pobornika pyłu PM10 prowadzącego całodobowo, automatycznie pomiary otaczającego powietrza.
- 23 luty 2017 r. - instalacja na terenie Zakładu DEKO-PROCES Sp. z o.o. w Brożku pobornika pyłu PM10 prowadzącego całodobowo, automatycznie pomiary otaczającego powietrza,
- 27 luty 2017 r. – rozpoczęcie przez przedstawiciela WIOŚ w Zielonej Górze kontroli Zakładu DEKO-PROSES Sp. z o.o. w Brożku,

- 3 marca 2017 r. – zakończenie akcji gaśniczej i formalne przekazanie przez Straż Pożarną terenu objętego działaniem ratowniczym dla zarządcy Zakładu DEKO-PROCES Sp. z o.o. w Brożku,
- 7 marca 2017 r. – kolejny pobór próbek wody powierzchniowej z rzeki Nysa Łużycka, staw w pobliżu m. Brożek oraz z ujęcia wody podziemnej na terenie m. Brożek oraz z ujęcia wody podziemnej na terenie Zakładu DEKO-PROCES Sp. z o.o.
- 9 marca 2017 r. – pobranie do analiz laboratoryjnych prób z pobornika pyłu PM10 na terenie w/w zakładu oraz przygotowanie urządzenia do prowadzenia dalszych badań w tym samym miejscu, ponowny pobór próbek gleby w rejonie zdarzenia i poza nim.

Szczegółowe omówienie sytuacji związanej z pożarem części magazynowej Zakładu DEKO-PROSES Sp. z o.o. Brożek 20 oraz działań WIOŚ w Zielonej Górze.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze informuje, że w związku z pożarem Zakładu DEKO-PROCES Sp. z o.o. Brożek 20, od początku uczestniczy w czynnościach związanych z ustaleniem zagrożenia standardów środowiskowych.

Po otrzymaniu informacji o zdarzeniu w dniu 15 i 16 lutego w godzinach porannych przeprowadzono pomiary stanu czystości powietrza w rejonie zdarzenia za pomocą specjalistycznego sprzętu - Mobilnego Laboratorium. Wykorzystano urządzenie chromatograficzne z systemem E2M służącym do szybkiej identyfikacji substancji chemicznych w miejscu skażenia. Urządzenie stosowane jest do monitorowania zanieczyszczeń środowiska i wykrywania zanieczyszczeń organicznych lub toksycznych chemikaliów przemysłowych po awariach chemicznych.

Na miejscu zdarzenia wykonano trzykrotne pomiary w chmurze dymu powstałego w wyniku pożaru. Wykonano ponadto pomiary w okolicznych miejscowościach tj.: w pobliżu posesji Brożek 19, na drodze Brożek Zasieki, w Zasiekach na rondzie, w rejonie Urzędu Gminy w Bodach, w rejonie miejscowości Proszów, miejscowości Łaz, w rejonie Urzędu Gminy Tuplice i dwukrotny pomiar w rejonie Terminalu granicznego w Olszynie.

Badania wykazały obecność w dymie niewielkich ilości substancji niebezpiecznych jednak poniżej zakresu oznaczalności urządzenia pomiarowego. Pomiary nie wykazały rodzaju

ani stężeń substancji zawartych w chmurze dymu. Wynikało to z niskiego stężenia tych substancji tj. poniżej granicy wykrywalności urządzenia, tym samym **nie stwierdzono obecności substancji bezpośrednio zagrażających życiu**. Istotnym faktem zmniejszającym skutki potencjalnego narażenia na szkody środowiskowe jest odległość zabudowy od centrum pożaru (najbliższa zabudowa mieszkalna znajduje się w linii prostej po stronie niemieckiej w odległości około 1 km, po stronie polskiej w odległości 2,3 km), a także oddzielenie zwartą pokrywą leśną, która spełnia funkcje naturalnego pochłaniacza dymów niskich.

W dniu 15 lutego 2017 r. pobrano do badań laboratoryjnych trzy próby wody powierzchniowej. Dwie z Nysy Łużyckiej i jedną ze stawu w miejscowości Brożek. Wyniki badań próbek wody pobranych z w dwóch punktach na rzece Nysa Łużycka poniżej oraz powyżej zakładu (jednolita część wód powierzchniowych o nazwie: Nysa Łużycka od Chwaliszówki do Lubszy) odniesiono do wartości granicznych określonych dla wód powierzchniowych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1187). Otrzymane wartości dla stawu na działce 88/3 Brożek odniesiono do wartości zawartych ww. rozporządzeniu do wartości dla jezior naturalnych. Wszystkie wyniki badań analizowano wraz z podaną dla nich niepewnością pomiaru. W efekcie przeprowadzonych badań stwierdzono, iż **w przypadku punktów pomiarowych zlokalizowanych powyżej oraz poniżej zakładu oraz stawu na działce 88/3 Brożek większość wartości badanych wskaźników mieściła się w wyznaczonych normach środowiskowych. Jedynie w przypadku wyników benzo(g,h,i)perylenu stwierdzone wartości dla wody Nysy Łużyckiej powyżej zakładu przekraczały normatywne stężenia maksymalne w środowisku, przy czym biorąc pod uwagę przedział niepewności wyniku nie można stwierdzić z całą pewnością, iż takie przekroczenie miało miejsce. Wyniki badań takich substancji jak fluoranten oraz benzo(a)piren dla ww. punktu wykazały wartości, które o ile ich stężenie w ciągu roku utrzymałoby się na tym samym poziomie, również przekroczyłyby wartości normatywne dla stanu dobrego, przy czym porównując otrzymane wyniki do wartości uzyskanych w trakcie badań monitoringowych zrealizowanych w 2015 r. utrzymywały się one na podobnym poziomie, bądź były niższe w porównaniu do uzyskanych w 2015 r. W przypadku stawu na działce 88/3 Brożek podobnie stwierdzono stężenie benzo(a)pirenu,**

które o ile utrzymałoby się na tym samym poziomie, również przekroczyłyby wartości normatywne dla stanu dobrego.

W celu zdiagnozowania obowiązujących standardów środowiska w dniu 16 lutego br. przeprowadzono pobór prób gleb z terenu miejsca zdarzenia oraz w 4 obszarach wokół działki, na której wystąpił pożar. Zakres badań obejmował określenie zawartości w glebie: węglowodorów ropopochodnych, związków z grupy WWA w tym: naftalenu, antracenu, fluorantenu, benzo(b)fluoroantenu, benzo(k)fluoronantenu, benzo(a)pirenu, dibenzo(a,h)antracenu, benzo(a)antracenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu, chryzenu, fenantrenu, benzo(g,h,i)perylenu, związków z grupy BTEX (benzen, toluen, etylobenzen, ksyleny) i metali ciężkich (chromu, miedzi, niklu, ołowiu cynku i kadmu). Wyniki odniesiono do wartości granicznych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. 2016 poz. 1395). Przy analizie wyników przyjęto założenie, że grunty, z których pobrano próbki z terenu wokół zakładu należą do grupy III (lasy) natomiast próbki z terenu zakładu należą do grupy IV (tereny przemysłowe). **Wyniki badań nie wskazują na przekroczenie dopuszczalnych norm zawartości powyższych substancji w żadnej z pobranych próbek.**

W okresie 16-22.02.2017 r. przeprowadzono wskaźnikowe pomiary stężenia zanieczyszczeń w powietrzu na terenie Urzędu Gminy w miejscowości Brody. Pomiary prowadzone były tzw. metodą manualną przy użyciu wolnostojącego pobornika pyłu zawieszonego i obejmowały: pył zawieszony PM10 oraz zawarte w nim zanieczyszczenia pyłowe, tj. metale ciężkie – arsen, nikiel, kadm i ołów oraz wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne – benzo(a)piren. Wszystkie wyżej wymienione zanieczyszczenia powietrza posiadają określone wartości normatywne, zawarte w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 r. poz. 1031). **Wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM10 uzyskanych podczas poboru w Brodach kształtowały się w granicach 9,0 – 52,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, natomiast wartość średnia z omawianego tygodnia pomiarów wyniosła 28,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Analizując powyższe stwierdzono, iż uzyskane wartości wskazały na przekroczenie wartości normatywnych stężenia średniodobowego pyłu zawieszonego PM10 jedynie w dniu 16.02.2017 r. (odnotowana wartość - 52,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w stosunku do normy dobowej wynoszącej 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), przy czym tego dnia we wszystkich stacjach na obszarze województwa lubuskiego stwierdzono wartości**

powyżej normy dobowej. Ponadto stwierdzono wysokie stężenia benzo(a)pirenu w powietrzu (wartość uśredniona dla tygodnia - 2,15 ng/m³ w stosunku do normy rocznej wynoszącej 1 ng/m³), przy czym na podstawie badań przeprowadzonych w 2015 r. stwierdzono przekroczenia dla normy rocznej w 54 obszarach na terenie województwa lubuskiego. Stężenia metali ciężkich zawartych w pyłe (tj. arsen, nikiel, kadm i ołów) nie przekroczyły wartości normatywnych.

Od dnia 23 lutego na terenie Zakładu DEKO-PROCES Sp. z o.o. Brożek 20 całodobowo, prowadzone są pomiary otaczającego powietrza za pomocą automatycznego pobornika pyłu PM10. Pomiary odbywają się w cyklach dobowych. Badane są stężenia pyłu PM10 w otaczającym powietrzu oraz zawarte w tym pyłe stężenia metali ciężkich i WWA, tj. benzo(a)pirenu, benzo(a)antracenu, benzo(j)fluorantenu, benzo(b)fluoroantenu, benzo(k)fluoroantenu, dibenzo(a,h)antracenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu. Analizy przeprowadzane będą w naszym laboratorium w Zielonej Górze po zakończeniu całego cyklu pomiarowego. W dniu 9 marca 2017 r. zostały pobrane ze wskazanego pobornika próbki do analiz laboratoryjnych. Obecnie urządzenie prowadzi w dalszym ciągu pobór próbek powietrza. W dniu 23 lutego pobrane zostały również kolejny raz próbki gleby. W dniu 7 marca 2017 r. kolejny raz pobrano 2 próbki wody powierzchniowej z rzeki Nysa Łużycka, 2 próbki ze stawu w pobliżu m. Brożek, próbki z ujęcia wody podziemnej na terenie m. Brożek oraz z ujęcia wody podziemnej na terenie Zakładu DEKO-PROCES Sp. z o.o.

W celu wyjaśnienia okoliczności powstania pożaru w dniu 27 lutego 2017 roku podjęta została kontrola podmiotu gospodarczego DEKO-PROCES Sp. z o.o. Brożek 20, który zajmuje się przetwarzaniem tworzyw sztucznych. Obecnie prowadzona jest analiza dokumentacji przedstawionej do celów kontrolnych przez w/w podmiot.

Podczas oględzin terenu pożaryska w dniu 7 marca 2017 r. terenu zakładu w Brożku ustalono, że w dniu 3 marca br. została zakończona akcja ratownicza Straży Pożarnej. Okazany został dokument Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Żarach tj. „Potwierdzenie przekazania terenu, obiektu lub mienia objętego działaniem ratowniczym” wydany w dniu 3 marca 2017 r. o godzinie 12.00 dla zarządcy w/w zakładu. Wspomniany dokument przekazywał do nadzorowania i zabezpieczenia teren zakładu oraz wskazywał na określone powinności zarządcy tj.:

- zapewnienie 24-godzinnego dozoru składowiska do momentu ustania zadymienia,

- zwiększenie odległości spalonego materiału od pozostałej części składowiska poprzez zgarnianie spalonego materiału do czoła składowiska,
- zmniejszanie ewentualnej powierzchni dymienia poprzez podgarnianie spalonego materiału,
- zabezpieczenie wschodniej strony składowiska drugim zmineralizowanym pasem terenu,
- doposażenie zakładu w węże pożarnicze i prądownicę.

Stan pożarzyska w dniu 7 marca wykazywał punktowe zadymienie pochodzące z tłących się odpadów oraz pary wodnej powstałej z wód opadowych.

W naszej ocenie ewentualne skutki emisji pożarowych dla środowiska ocenić będzie można dopiero po całkowitym zakończeniu procesu dogaszania pożarzyska.

Obecnie prowadzony jest monitoring terenu.

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA
Mirosław Ganecki